

ДА СИ ПРОДУКТИВЕН В ЩАСТИЕТО СИ

Казвам се Йордан Михайловски. На 26 съм. Тук живея от известно време, в София. Занимавам се с кино. Прекарах 3 години в Лондон. Там учих, порботих малко и след това се върнах - за да проверя тук как е положението. Има някакви удобства, които ги нямаш в чужбина. И съответно, засега съм тук.

Киното започна като интерес - като малък гледах много филми, по 3-4 филма на ден, от видеотеката отивах да взимам и после трябваше да връщам касети. С умиление си го спомням този период. И в един момент аз почнах да си пиша някакви филми. Като бях в гимназията, на 17 години направих първия си филм, за да кандидатствам в Лондон в една академия.

Винаги това съм си представял горе-долу...

Първо исках да стана акробат, като бях на 4, защото много ме кефеше да се катеря, а и идеята да пътувам с много голямо семейство по света и да изнасяме циркови представления наляво-надясно. Но нашите, разбира се, не ми позволиха да ходя в цирково училище. Искаха да завърша гимназия до 18 години и след това вече, ако искам още, да ходя на цирково училище. Тогава имаше някакви циркови училища, които започват от по-рано. И нашите бяха: „Не, не може, ще ходиш в СМГ да учиш!“ А преди това бях в едно немско училище „Веда“. И съответно, докато бях във „Веда“, на 10-ина години някъде, исках да бъда актьор и режисьор, да пиша сценарии, да правя филми общо взето. И от тогава си въртя разни идеи, пиша си разни неща. И разбира се, с времето нещата, които пиша, се променят доста. Но да, то си е готино - да създаваш! Много.

Аз като цяло съм практичен човек и съответно филмите, които правя, от една страна гледам да са висококачествени, от друга страна - знам с какво разполагам и гледам да работя с нещата, които имам, и на базата на тях ми идват идеи.

Забелязал съм, че когато си запиша идеите, ги забравям. Все едно не се очаква да ги помня... Нямам навика да седна да чета какво съм си написал. Но в един момент, като придобият някаква структура, вече ги записвам – но тогава моят запис няма да ги „наруши“. Защото иначе аз ще го запиша, ще го забравя и после... не мога да го напиша толкова многопластово, колкото го усещам в главата си. Защото то е и усет, и мирис, спомняш си как си се чувствал тогава. И аз поне не мога да го напиша толкова точно, че да го запомня, затова не го пиша - и не го забравям. И вече като придобие структура, която не може да бъде нарушена от това, че аз не правя добър превод от глава – на хартия, т.е. трябва да е стабилна тази история, аз я написвам и вече я развивам по-сюжетно – арката на този герой, на онзи герой, това как да се случи, онова как да се случи и т.н...

Иначе това не значи, че имам добра памет. Често хората ме подиграват затова – примерно, като съм правил партита в нас, много често след това ми се случва: „Какво става, брат, аз съм бил във вас“ и аз „Ааа, да, добре“, а реално дори не се сещам, че пичагата е бил в нас. За някои неща изобщо нямам добра памет. Ама не ме и интересува.

Затова и си създавам упражнения в главата да запомня някоя идея, ако ми дойде някъде на странно място – на парти, на ски...

Идеята се мъти, мъти, мъти и в един момент, като се излюпи – вече си готов.

За сценария полагам най-много усилия, там нямам краен срок – когато стане! Но следя местата за кандидатстване и те са доста често добър мотиватор, защото дори да не е най-доброто, ако след 2 дни имам краен срок, трябва да седна да напиша досегашния стадий на този сценарий.

Като цяло не пиша много добър диалог. И затова имам ясни мотивации за героите, като вектори на поведение все едно, за тази сцена. И се срещаме с актьорите и ако се харесаме, сядаме на маса и четем сценария. И аз им казвам: по никакъв начин не следвайте диалога, който съм написал! Вие кажете какво вие бихте казали. И затова е много важно да каства правилния човек, защото той пише с мен диалога. Защото най-важно е да не е фалшив филмът. Може да е тъп, но да не е фалшив! И съответно трябва да е достоверен чрез поведението на актьорите.

После - постпродукцията отнема доста време, защото, както казах, трябва да се монтира и т.н. Почти всичките ми филми в монтажа се променят. Т.е. имам една идея, тя не работи и аз го преправям. Но това е окей. Аз какво съм си мислил, няма никакво значение толкова. Заснел съм каквото съм си мислил, но важното е какво ще монтираш накрая.

Примерно последният ми филм беше 27 минути по план. Първи cut, първи монтаж - не работеше, аз го свалих на 15 минути. Тия 12 минути не е толкова лесно да ги махнеш, защото... Първо се чувстваш, че си се „минал“, защото те струват пари, тия 12 минути - да ги заснемеш... Т.е. можело е да не ги снимаме и да спестим кинти, или по-точно да ги инвестираме в друга част на продукцията. А пък другото е, че... не е лесно да режеш някакви неща. Ама за монтажния процес си трябва много обективност!

Много е хубаво монтажистът да не е бил на снимки. Да го разгледа като аутопсия монтажа. Аз си влагам някаква част от себе си, душа. И съм много влюбен в направата на този филм, в тази идея. Затова е хубаво някой след това да го разглежда като мъртво тяло, а не като нещо, което носи душа. За да не му е проблем да го реже. И да го скъсява. Трябва да види какво работи за историята, за зрителя. А не моята идея каква е била. Последния филм - аз си го монтирах, но... Седем месеца не го пипах. За да умре в мене това, което съм си представял.

Обичам много хоръри, филми на ужасите, трилъри, филми с насилие, с тъга, с такъв тип неща... Но гледам да ги правя комедийни. Тоест черната комедия може би е някакъв жанр, с който бих искал да си играя повече. Граничи с абсурд. Не знаеш какво става, а тематиката е тъмна, малко смешна...

Като цяло се кефя да експериментирам и да не правя неща, които съм правил вече. Примерно предишният ми филм има две истории една в друга. Този сега няма да го направя по този начин. И си сложих ограничението – да се развива на една локация. И в случая се развива целият филм на лодка. Такива някакви ограничения искам. „Какъв ще бъде моят филм, който се развива само на една локация?“ Или „какъв ще бъде моят филм, който има тази формула, която аз съм гледал много пъти. И знам добри примери за нея.“ Така подхождам.

Общо взето това е... Не се плаща много добре, засега, и работя и други работи, което е изморяващо. Пак в киното, но е по 12 часа на ден. Асистент камера, асистент режисьор, трети асистент режисиор... Всичко е на свободна практика. Никога не съм бил на трудов договор в живота си. Сега малко мисля да сменя, защото от месец за месец малко се изморих сякаш да живея. Аз за това и записах културна антропология - да има някаква възможност, евентуално - половин работен ден или нещо такова, след като завърша, с това да се занимавам. Не знам... като цяло малко ще си почина от киното.

Моята идея да работя в киното беше да разбера динамиката и езика.

Как трябва да се държи на терен, когато аз водя терена, когато аз съм режисьорът. От 5-6 години това работя, така че горе-долу имам някаква представа на един терен каква е етиката и т.н. Така че вече няма да ми е толкова нужно. Разбира се, аз цял живот мога да уча, но това са най-важните неща. Останалото трябва да го науча с опит. С опит, в който аз съм режисьорът. А не асистент. Досега асистентството ме научи как работи теренът. И аз горе-долу вече знам. Така че останалото може да се науча от чиста практика. А не да наблюдавам.

Но си представям, че ако искам да бъда по-успешен, би следвало да работя в Америка. Като режисьор. Защото пазарът там е най-големият, а и англоезичен филм ще направи най-много пари и можеш да го продадеш на телевизия, на video on demand... В България, ако искам да се изхранвам като режисьор, това означава, че не мога да си позволя да правя само това. И аз не целя да правя само това. Имам различни интереси, искам и с други неща да занимавам. Но като цяло за мен това би бил апогеят на една кариера. Искам обаче да отида там с някакъв гръб вече. Тоест тук да направя един-два пълнометражни филма и може би на 32-3-4 години да отида там и да се опитам да работя. Най-вероятно ще трябва да мина през образователна система - American Film Institute, или New York Film School за малко време, година-две, така че да създам контакти. И горе-долу това е за киното, според мен това развитие е оптималното.

Аз обичам уютни градове. Не малки, но обичам уютни градове. Лондон е доста голям и е доста, хм... Потискащ е просто.

Сега искам да ходя на Еразъм в Литва. Бил съм в Франция за един месец - там преподавах кино, пак по Еразъм уъркшоп. В Индия съм ходил за месец и половина. Трябваше да снимаме филм, ама не снимахме филм. И аз просто се разхождах, защото филмът го отложиха. Евтино е, вкусно е. Никой не говори английски. Много е красиво. Природата е уникална. Бедно е, но не е много застроено. Мизерно е на моменти. И

имаш много гори... Не е бетон - имаш някакви къщурки, малки, и палми.

Иначе си пътувах с влак. И спях във влака – да не губя време. В смисъл, и да не плащам... Плащах едновременно и път, и спане и всеки ден се събуждах в нов град. Обикалях новия град и после пак с влак към следващия град. Но там за чужденци нещата струват 20 пъти повече. Буквално. По музеи и по такива неща...

Но бих се върнал с удоволствие в друга част от Индия.

Дядо ми, преди да се отиде, ми обърна внимание, че много повече иска да съжалява за нещата, които е направил, а не за тези, които не е направил. Тоест... До някаква степен съм съгласен и съм присвоил този негов светоглед, че е по-хубаво да направиш грешка, отколкото да не опиташ нещо, ако искаш да го направиш. Веднъж се живее, така че е хубаво да сме максимално продуктивни в своето щастие.

Моето щастие при мен се базира на това да купонясвам, да работя, да съм успешен в работата си, да имам добра връзка и някакви такива неща. И съответно просто филмът ми е да не съжалявам утре, ако си отида. Засега горе-долу се справям, но то е лесно - без деца, без такива неща... занаятчия на свободна практика! Не е много трудно да не съжаляваш за някакви работи.

И доста ценя спокойствието си. Тоест не само да не съм обезпокояван, защото аз трудно мога да бъда обезпокоен, а по-скоро да съм спокоен, да не се ядосвам, да не се напрегам за глупости.

Защото понякога забравяме във вихъра на нещата - завърти те шайбата и понякога... "О, Брат, о, не... скъсах си плаката..." Или „О, не... Обувката ми е наклепана.“ А могат да се случват 10 000 пъти по-гнусни неща, така че е важно да сме чил. Това е общо взето.